

Бо [Фармони Президенти](#)

Ҷумҳурии Тоҷикистон

аз 3 январи соли 2011, № 976

тасдиқ карда шудааст

Барномаи ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2013

Барномаи ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2013 (минбаъд - Барнома) идомабахши ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, дар заминаи [паёмҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон](#) ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15 апрели соли 2009 ва 24 апрели соли 2010 таҳия гардидааст.

Мақсад аз таҳияи Барномаи мазкур таҳкими минбаъдаи ҳокимияти судӣ, баланд бардоштани нақши суд дар ҳифзи ҳамаҷонибаи ҳуқуқу озодиҳои инсон, ҳимояи манфиатҳои қонунии давлат, корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо, тақмили сохторҳои судӣ ва тақвияти фаъолияти онҳо, беҳдошти вазъи моддию ҳуқуқии мақомоти судӣ ва судяҳо, инчунин мукаммал намудани қонунҳо мебошад.

I. Мақсад ва вазифаҳои Барнома

[Конститутсияи \(Сарқонуни\) Ҷумҳурии Тоҷикистон](#) инсон, ҳуқуқ ва озодиҳои онро арзиши олии эътироф намуда, ҳаёт, кадр, номус ва дигар ҳуқуқҳои фитрии инсонро дахлнопазир дониста, риоя ва ҳифзи онҳоро кафолат додааст.

Ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои конститутсионии инсонро шаҳрванд, риояи қонун ва таъмини адолати вазифаи аввалиндараҷаи давлат ба ҳисоб меравад. Дар амалӣ намудани ин ҳадафҳои олии ва рушди давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва иҷтимоӣ низоми дақиқаи муайяншудаи мустақил ва бегарази судӣ ҳамчун як шохани мустақили ҳокимияти давлатӣ нақши муҳим дорад.

Барномаи ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ, ки бо [Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон](#) аз 23 июни соли 2007 №271 тасдиқ гардидааст, дар тақмили қонунҳои амалкунанда, қабули кодексу қонунҳои нав, ташкили сохторҳои нави судӣ ба монанди коллегияҳои маъмури ва оилавӣ, таъсис додани вазифаи қоромӯз судя, амалӣ намудани дигар ҷорабинҳои соҳавӣ ва ниҳоят дар таҳкими ҳокимияти судӣ нақши назаррас касб намуд. Бинобар ин идоме додани ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ талаби замон мебошад.

Дар ин раванд пеш аз ҳама бояд сохтори мақомоти судӣ ва салоҳияти он тақмили тавсеа ёбад. Вазифаҳои онҳо мушаххас ва фаъолиятшон шаффоф гардонидани шавад. Ҳамзамон талаботҳои таҳассусӣ хангоми таъин ва интиҳоби судяҳо, баланд бардоштани маҳорату малакаи касбии онҳо пурзӯр карда шавад. Маърифати баланди ахлоқӣ ва дараҷаи касбӣ зехнӣ, дониши амиқи ҳуқуқӣ, одоби муоширати касбии судягӣ, адлу инсоф, бегаразӣ, ҳисси баланди эътиром ба халқу Ватан, Конститутсия ва қонунҳо, адолатнокию покҷидонӣ бояд меъёри асосии муайянкунандаи шахсият ва фаъолияти ҳар як судя бошад. Хоста гирифтани таъини интиҳоби судяҳо, инчунин фаъолияти онҳо аз рӯи талаботи зикргардида бояд амалӣ карда шавад. Аз ин рӯ ба мақсад мувофиқ аст, ки Кодекси одоби судяҳо дар таҳрири нав таҳия ва қабул карда шавад.

Коррупсия кирдори зиддиаслоҳӣ ва зиддиқонунӣ буда, дар баробари расонидани зарар ба асосҳои сиёсӣ иқтисодӣ ва иҷтимоӣ фарҳангии давлат, метавонад обрӯю эътибори ҳокимияти давлатиро хоҳиш диҳад ва ба бесамару суғат гардидани фаъолияти он боис шавад. Бинобар ин дар доираи Барномаи мазкур тадбирҳои зиддикоррупсионӣ дар фаъолияти мақомоти судӣ пешбинӣ гардидаанд.

Тақвият бахшидан ба масъалаҳои ташкилӣ, яъне таъмини сатҳи зарурии шароити моддию техникӣ ва ташкилии судҳо, аз ҷумла, бо биноӣ таҷҳизоти муосир ва воситаҳои нақлиёти хизматӣ таъмин намудани онҳо, беҳдошти вазъи иҷтимоӣ маншии судяҳо, махсусан бо манзили истиқомати хизматӣ таъмин кардани онҳо, давра ба давра зиёд намудани музди меҳнати судяҳо яке аз омилҳои таҳкими мавқеи ҳокимияти судӣ дар ҷомеа ва пешгирӣ намудани ҳуқуқвайронкунонҳои хусусияти коррупсионидошта дар мақомоти судӣ ба ҳисоб рафта, ба иҷрои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар муқовимат ба коррупсия мусоидат менамояд. Дар ин самт пешбинӣ намудани афзоиши маблағгузори мақомоти судӣ ҳамасола дар бучети давлатӣ ба мақсад мувофиқ аст.

Ҳамчунин ба мақсад мувофиқ аст, ки вазъи иҷтимоии район, муовинони аввали район, муовинони район ва судяҳои Судии конститутсионӣ, Судии Олӣ, Судии Олии иқтисодӣ, судяҳои ҳарбӣ, судҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, суди шаҳри Душанбе, судҳои шаҳр, ноҳия ва судҳои иқтисодии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои шаҳри Душанбе ва қоромандони дастгоҳҳои судҳои зикргардида мувофиқан ба вазъи иҷтимоии қоромандони дигар мақомоти ҳокимияти давлатӣ баробар карда шавад.

Пурра намудани ҳайати баъзе судҳо ва ба танзим даровардани сарбории судяҳо ба қонунан баррасӣ намудани парвандаҳои судӣ, кафолати риояи ҳуқуқу озодиҳои инсонро шаҳрванд, таъмини адолати иҷтимоӣ ва иҷрои вазифаҳои дар назди судҳо гузашташуда алоқамандии зич дорад. Бинобар ин зарур аст, ки масъалаҳои мазкур бо санадҳои дахлдор танзим карда шавад.

Дар алоҳидагӣ қабул гардидани қонунҳои моддӣ ва мувофиқавӣ, барои ба таври содда ва шаффофу дақиқ баррасӣ намудани парванда, гузаронидани тафтишоти судӣ ва таҳияю қабули қарорҳои қонуниву асоснок

аҳамияти хоса дорад. Бинобар ин зарурат ба миён меояд, ки қисми мувофиавӣ аз Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон чун қарда шуда, дар заминаи он Кодекси мувофиавии ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва қабул қарда шавад.

Такмил додани қонунҳои моддию мувофиавӣ ва дигар қонунҳои марбута ба татбиқи яхселаи онҳо, баргараф намудани монеаҳои зиёдтарӣ, аз ҷумла такмили марҳилаҳои судӣ, сари вақт ва дар мӯҳлати кӯтоҳ баррасӣ ва ҳалли фасл намудани парвандаҳо, роҳ надодан ба кашолқорӣ ва умуман беҳдошти фаъолияти судҳо, осону камҳаҷм намудани қори судяҳо, баргараф намудани ҳолату меъёрҳои ба содир намудани амалҳои коррупсионӣ мусоидаткунанда ва дар ниҳояти қор ба таъмини риояи ҳуқуқҳои конституционии инсонӣ шаҳрванд, Ҳимояи манфиати давлат, қорхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо, амалигардидани қонунҳо ва таъмини адолат мусоидати ҳамарафа менамояд. Зеро омӯзиш ва таҳлили фаъолияти судҳо нишон дод, ки барои ҳалли як баҳси граждани ва ё иқтисодӣ тарафҳо тавассути марҳилаҳои зиёд ва тарзу усули мураккаби баррасии парвандаҳо вақтҳои зиёд сарф менамоянд аз ҷунин тарзу усули қор дар як вақт ба фаъолияти судҳо низ мушкилиҳо эҷод мекунад.

Дар ин раванд Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон низ бо назардошти принципҳои башардӯстӣ ва мутобикгардонии он бо санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ бояд дар таҳрири нав қабул қарда шавад. Дар таҳрири нав қабул намудани Кодекси мазкур ҷиҳати аз байн бурдани таносуби зиёди андозаи ҷазои маҳрум сохтан аз озодӣ барои як қирдор, таҷдиди назар намудани намудҳои ҷазои ҷиноятӣ ва ғайриҷиноятгардонии (декриминализатсия) баъзе қирдорҳо, такмили принципҳои қонуни ҷиноятӣ ва ҷавобгарии ҷиноятӣ, мушаххас ва содда намудани мазмуну мӯҳтавои он дар вақти истифода, таъмини принципи адолати иҷтимоӣ ва пешрафти қори судҳо мусоидат менамояд.

Принципи конституционии мустақил будани судяҳо дар он зоҳир мегардад, ки судяҳо дар фаъолияти худ танҳо ба Конститутсия ва қонун итоат мекунад. Аз ин лиҳоз, мутобики санадҳои ҳуқуқии Қувваҳои мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки асоси он якқасардорӣ мебошад, аз рӯи дараҷаи рутбаи ҳарбӣ мувофиқан тобеи яқдигар будани судяҳо ва ҳамчун хизматчи ҳарбӣ, ба Вазорати мудофии Ҷумҳурии Тоҷикистон мансуб будани онҳо, ба принципи номбаргардида мувофиқат намекунад. Ин ҳолатҳо зарурати ғайриномӣ гардонидани судяҳо ва қормандони дастҳои судҳои ҳарбиро тақозо менамояд.

Бо назардошти инкишофи пешрафт ва рушду нумӯи босуръати соҳаҳои мухталифи ҳаёти ҷомеа зарурати такмили тақвияти фаъолияти Суди конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун мақомоти ҳифзкунандаи меъёрҳои Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон шарт ва зарур аст. Зеро дар пойдории давлату таъмини истиқлолияти давлатӣ ва ҳифзу Ҳимояи ҳуқуқҳои озодаҳои инсон, манфиати давлату ҷамъият Суди конституционӣ нақши муҳиму муассир дорад. Ин амал пеш аз Ҳама тавассути мувофиавии судии конституционӣ амалӣ қарда мешавад. Аз ин рӯ зарур аст, ки фаъолияти Суди конституционӣ, аз ҷумла ниҳоди мувофиавии судии конституционӣ тавассути қонунгузорӣ такмил дода шавад. Инчунин, тартиби иштироки ҳайати Суди конституционӣ дар нахустин ҷаласаи ҳайати нави Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва баъзе дигар самтҳои фаъолияти он бояд дар қонунгузорӣ ба таври мушаххас пешбинӣ қарда шавад.

Бо ин мақсад бояд Қонуни конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон "[Дар бораи Суди конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон](#)" бо назардошти такмили қисми мувофиавии он дар таҳрири нав таҳия ва қабул қарда шавад.

Айни ҳол баъзе хизматчиҳои давлатии дастҳои судҳои ҳарбӣ, судҳои Вилояти Мухтори Қӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, суди шаҳри Душанбе, судҳои шаҳр, ноҳия ва судҳои иқтисодии Вилояти Мухтори Қӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо шаҳри Душанбе аз тарафи Раиси Шӯрои адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва баъзеи онҳо аз тарафи раисони судҳо ба вазифа таъин ва аз вазифа озод қарда мешавад. Ин ҳолат ба пешрафти қори судҳо монеа эҷод мекунад. Бинобар ин, бо мақсади дуруст ба роҳ мондани қорҳо вобаста ба ҳоста гирифтани ва ҷобачогузори кадрҳо дар дастҳои судҳо ва дар оянда тайёр намудани онҳо ба вазифаи судягӣ бояд тартиби ба вазифа таъин намудани ва аз вазифа озод намудани хизматчиҳои давлатии дастҳои судҳои номбурда таҷдиди назар қарда шавад. Дар ин раванд зарур аст, ки ба санадҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдор тағйиру иловаҳо ворид қарда шавад.

Таҷриба нишон медиҳад, ки ҳанӯз ҳам дар маъсалаи тобеияти идоравии парвандаҳои граждани, иқтисодӣ, оилавӣ ва маъмури камбудҳои мушоҳида қарда мешавад. Аз ин рӯ, вақолатҳои судҳои умумӣ ва судҳои иқтисодӣ бояд дар ин самт дар қонунҳо мушаххас нишон дода шавад.

Новобаста аз он ки низомии иҷроии санадҳои судӣ (истехсолоти иҷро) ба тобеияти Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шудааст, ҳанӯз ҳам дар ин самт масоили ҳалгалаб боқӣ мондааст. Дар натиҷа иҷроии баъзе санадҳои судӣ мӯҳлатҳои тӯлонӣ идома ёфта, сабаби вайрон шудани ҳуқуқҳои манфиатҳои шахсонӣ воқеию ҳуқуқӣ ва то андозае қоста гардидани эътибори ҳокимияти судӣ гардидааст. Бояд қайд намуд, ки пайваста зиёд гардидани теъдоди санадҳои судӣ ва ноқифоя будани шумораи судичрочиён низ ба иҷроии саривақти санадҳои судӣ таъсири манфӣ мерасонад. Зиёд намудани шумораи судичрочиён метавонад дар ҳалли маъсалаи мазкур мусоидат намояд. Бинобар ин маъсалаи мазкур бояд бо роҳи такмили санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ҳалли худро пайдо қунад.

Бо мақсади таъмини шаффофияти фаъолияти судҳо ва тавсеяи бештари ин раванд ба мақсад мувофиқ аст, ки дар мақомоти мазкур сомонҳои интернетӣ қушода шавад.

Шӯрои адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сохторҳои маҳаллии он дар пешрафти фаъолияти судӣ нақши муҳим доранд. Ба мақсад мувофиқ аст, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи фаъолияти ин мақом таҷдиди назар ва такмил дода шавад.

Мӯҳлати ваколати судяҳо ва тақмили талаботи таҳассусӣ нисбати онҳо яке аз шартҳои асосии кафолати таъмини мустақилият ва бехдошти фаъолияти судҳо буда, барои аз тарафи судяҳо софдилона ва бенуксон иҷро намудани ӯҳдадорҳои вазифавиашон мусоидати бештаре хоҳад кард. Бинобар ин, масоили талаботи таҳассусӣ нисбати судяҳо (аз ҷумла синни таъин ё интиҳоб ба мансаби судягӣ, мавҷудияти собиқай корин дахлдор), ба вазифаи судягӣ бемӯҳлат таъин ё интиҳоб намудани судяҳо, ки зиёда аз даҳ сол фаъолият карда, мусбӣ тавсия шудаанд ва тафсир додани Конститутсия (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Суди конститусионӣ бояд мавриди омӯзиши ҳаматарафа қарор дода шавад.

Тибқи талаботи Конститутсия ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон расонидани ёрии ҳуқуқӣ дар тамоми марҳилаҳои тафтишот ва мурофиаи судӣ кафолат дода мешавад. Бинобар ин таҳия ва қабули санади қонунгузорӣ дар бораи расонидани ёрии ҳуқуқӣ метавонад ба таъмини ҳифзу ҳимояи инсон ва ҳуқуқи озодиҳои ӯ, амалӣ намудани адолати судӣ, қабули санадҳои асоснок ва қонунии судӣ мусоидат намояд.

Ҷиҳати амалӣ намудани мақсад ва ҳадафҳои Барномаи мазкур, инчунин ҳалли масоили зерин ноғузир аст:

- омӯзиши масъалаи маҳдуд намудани баррасии парвандаҳо дар Суди Олӣ ва Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тариқи марҳилаи яқум;
- барҳам додани марҳилаи апеллятсионӣ дар судҳои иқтисодии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- васеъ намудани салоҳияти марҳилаи касатсионӣ;
- омӯзиши масъалаи дар доираи як коллегияи таҳассусӣ муттаҳид кардани коллегияи таҳассусии судяҳои Суди Олӣ, Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва коллегияи таҳассусии судяҳои ҳарбӣ, судҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, суди шаҳри Душанбе, судҳои шаҳр, ноҳия ва судҳои иқтисодии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе;
- тақмили таъмини баробарҳуқуқии тарафҳо дар мурофиаи судӣ, аз ҷумла иштирок дар тамоми марҳилаҳои баррасии парванда;
- таҷдиди назар кардани боздоштани амали санадҳои судӣ аз тарафи мақомоти прокуратура хангоми бо асосҳои дар қонун пешбинигардида барои омӯзиш талаб карда гирифтани парвандаҳо аз суд.

II. Нақшаи чорабиниҳо оид ба татбиқи Барномаи ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2013

p/т	Номгуи чорабинио	Мӯйлат	Ироқунанда
1.	Бо масади тақмили сонунгузори мурофиавии маъмуръ ва фароим овардани шароит ииати ба таври содда ва шаффофу дасис баррасъ намудани парвандаиои маъмуръ, гузаронидани тафтишоти судъ ва аз тарафи судио сабул намудани сароріои сонуниву асоснок таиия ва пешниод намудани лоиіаи Кодекси мурофиавии іусувайронкунии маъмурии Іуміурии Тоіикистон	Соли 2011	Гурӯи коръ, ки бо амри Президенти Іуміурии Тоіикистон аз 26 августи соли 2010 №РП-1385 таъсис дода шудааст
2.	Таілили сонунгузори Іуміурии Тоіикистон іиати ворид намудани тайиру иловаіои дахлдор вобаста ба беігардонии фаъолияти низоми адолати судъ бо масади: - ба іама баробар таъмин намудани дастрасии адолати судъ ва сариваст баррасъ намудани парвандаіо дар суд; - рушди мурофиаіои тосудъ ва Жъайрисудии іалли баісіо, пеш аз іама байни шаірвандон ва масомоти давлатъ; - муайян намудани тартиби дурусти тасими парвандаіо байни судяіо; - таиия ва татбиси механизми пешниоди ахбори іарсола дар бораи фаъолияти іар як судя ва баланд бардоштани масъулияти судяіо дар	Соли 2011	Шӯрои адлия Суди Олъ Суди Олии истисодъ Вазорати адлия Прокуратураи генералъ Маркази миллии сонунгузоръ

	сабули saropio; -таќими механизми такмили ихтисос ва аттестатсияи судяю		
3.	Ворид намудани таъйиру иловаю ба сонунгузории муурофиавии Ёумиурии Тоикистони вобаста ба мўлат ва тартиби баррасии парвандаю, инчунин дигар масъалаюе, ки аз иёрои Барномаи мазкур бармеоанд	Соли 2011	Шўрои адлия Суди Олњ Суди Олии истисодњ Прокуратураи генералњ Вазорати адлия Маркази миллии сонунгузорњ
4	Таиия ва сабули санади iysusyii дахлдор оид ба тартиби пурра намудани iайати баъзе судю ва ба танзим даровардани сарбории судяю	Соли 2011	Шўрои адлия Суди Олњ Суди Олии истисодњ
5.	Бо масади такмили низоми истеисолоти иёро ва аз байн бурдани мухолифат дар ин самт таиия ва пешниод намудани лоиаи санадию дахлдори меъёрии iysusyњ	Соли 2011	Вазорати адлия Суди Олњ Суди Олии истисодњ Шўрои адлия Прокуратураи генералњ
6.	Таидиди назар намудан ва такмил додани санадию меъёрии iysusyii танзимкунандан фаъолияти Шўрои адлияи Ёумиурии Тоикистон	Соли 2011	Шўрои адлия Вазорати адлия
7.	Ташкил намудани сомонаюи интернетњ дар масомоти судњ бо масади таъмини шаффофияти фаъолияти оню	Солюю 2011- 2013	Суди конституцсионњ Суди Олњ Суди Олии истисодњ Шўрои адлия
8.	Такмил додани фаъолияти ташкилии судю бо масади махсустгардонидани баррасии парвандаюи маъмурњ ва оилавњ	Солюю 2011- 2013	Суди Олњ Суди Олии истисодњ Шўрои адлия Вазорати адлия Прокуратураи генералњ
9.	Бо масади таквият бахшидани фаъолияти Суди конституционии Ёумиурии Тоикистон таиия ва пешниод намудани лоиаи Сонуни конституционии Ёумиурии Тоикистон "Дар бораи Суди конституционии Ёумиурии Тоикистон" (дар таирири нав)	Солюю 2011- 2013	Суди конституцсионњ Суди Олњ Суди Олии истисодњ Шўрои адлия Вазорати адлия
10	Бо масади тасвият бахшидани фаъолияти судю, таъмини iаматарафаи Жiysusy озодиюи инсон ва шаирванд, мушаххас намудани вазифаюи тобеияти идоравии масомоти судњ таиия ва пешниод намудани лоиаи Сонуни конституционии Ёумиурии Тоикистон "Дар бораи судюи Ёумиурии Тоикистон" (дар таирири нав) ва лоиаи дигар санадию меъёрии iysusyњ	Солюю 2011- 2013	Суди Олњ Суди Олии истисодњ Шўрои адлия Суди конституцсионњ Вазорати адлия
11	Бо масади такмили низоми iysusyi iиноятњ ва таъмини мутобисати он ба санадию iysusyii байналмилалии аз	Солюю 2011- 2013	Вазорати адлия Прокуратураи генералњ Вазорати

	тарафи Ҷумҳурии Тоҷикистон Эътирофгардида, таъия ва пешниҳоди Кодекси ғинояти Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар таърири нав)		қорҳои дохилӣ Суди Олӣ Суди Олии истисодӣ Шӯрои адлия Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия
12	Ғамасола пешбинӣ намудани афзоиши маблағгузори масомоти судӣ дар буҷети давлатӣ ва баробар қардани вазъи иқтимоии судяро ва қормандони дастгоҳи судро ба вазъи иқтимоии қормандони дигар масомоти иққимияти давлатӣ	Солҳои 2011- 2013	Вазорати молия Вазорати адлия Суди қонституционӣ Суди Олӣ Суди Олии истисодӣ Шӯрои адлия
13	Омӯзиши масъалаи тақмили талаботи тахассусӣ нисбати судяро (аз ҷумла, синни таъин ё интиҳоб ба мансаби судягӣ, мавҷудияти собисаи қорн), ба вазифаи судягӣ бемӯйлат таъин ё интиҳоб намудани судяро, қи зиёда аз даи сол фаъолият қарда, мусб тавсия шудаанд, дахлнопазири судяро ва тафсир додани Қонституцияи (Қарсонун) Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Суди қонституционӣ ва пешниҳод намудани ҳулосаҳои ҷусуъ иҷиати тақмил додани санаҳои сонунгузорӣ, инчунин таъсиси суди минтаъавӣ	Солҳои 2011- 2013	Суди қонституционӣ Суди Олӣ Суди Олии истисодӣ Шӯрои адлия Вазорати адлия
14.	Бо масъади таъвият бахшидан ба фаъолияти таъмин намудани дастрасии расонидани ёри ҷусуъии қаландиҳтисос таъия ва пешниҳод намудани санади сонунгузорӣ дар бораи ёри ҷусуъӣ	Солҳои 2011- 2013	Вазорати адлия Прокуратураи қенераль Суди Олӣ Суди Олии истисодӣ Шӯрои адлия Раёсати мушовараи адвокатӣ
15	Омӯзиши масъалаи дар доираи қ қоллегияи тахассусӣ муттаид намудани қоллегияҳои тахассусии масомоти судӣ	Солҳои 2012- 2013	Суди Олӣ Суди Олии истисодӣ Шӯрои адлия Вазорати адлия
16	Таъия ва пешниҳоди Қодекси одоби судяро дар таърири нав	Солҳои 2012- 2013	Шӯрои адлия Суди қонституционӣ Суди Олӣ Суди Олии истисодӣ Вазорати адлия Ассотсиацияи судярои Ҷумҳурии Тоҷикистон